

ЧОМУ ГОЛОДОМОР Є ГЕНОЦИДОМ?

Голодомор 1932-1933 років був однією з найтрагічніших подій європейської історії ХХ століття (4-5 мільйонів загиблих - принаймні такі цифри наводять історики, хоча жертв могло бути набагато більше). Утім, для міжнародної спільноти він і досі залишається не надто відомим.

Сталін наголошував, що *"національний вопрос есть по сути дела вопрос крестьянский"*. Тому голод був спрямований на українське селянство для придушення національного опору.

Особливо чітко це проявилось у постанові від 14 грудня 1932 р., у якій "проблеми" хлібозаготівель в Україні та на Кубані пов'язувалися з *"неправильно проведеною"* політикою українізації.

Після цього почалося закриття українських шкіл на Кубані та переслідування української інтелігенції.

У вересні 1933 року за шкільні парти не сіло близько двох третин учнів. Зрештою влада заборонила реєструвати смертність від голоду та приховувала Голодомор від світової громадськості.

Такі дії влади є злочином проти людяності і відповідають визначенню геноциду у Конвенції ООН від 9 грудня 1948 року.

На цій основі 28 листопада 2006 р. Верховна Рада України прийняла Закон *"Про Голодомор 1932-1933 років в Україні"*, яким Голодомор визнано геноцидом Українського народу.

ЛІТЕРАТУРА

[Голодомор 1932-1933 рр.] [Текст] : [добрірка матеріалів] // Слово просвіти. – 2016. – 1-7 груд. (№ 48). – С. 2-3 : фот.

Горошко, С. І. Голодомор 1932-1933 рр. = Голодомор тисяча дев'яцот тридцять другого - тисяча дев'яцот тридцять третього років [Текст] : українська гуманітарна катастрофа ХХ століття / С. І. Горошко, В. І. Червінський. – Київ : Україна, 2016. – 192 с. – Програма "Українська книга" 2016 року.

Історія голодомору [Електронний ресурс] / Меморіал жертв Голодомору. – Електрон. текст. – Режим доступу: <http://memorialholodomor.org.ua/holodomor/his togy/>, вільний. – Назва з екрану. – Мова укр.

Мейс, Дж. Україна: матеріалізація привидів / Мейс, Дж. ; упоряд. Н. Дзюбенко-Мейс. - Київ : Кліо, 2016. - 688 с. : портр. - Програма "Українська книга" 2016 року. - Включ. покажч. імен.

Адреса:

м. Київ, вул. Драйзера, 6
тел. 546-90-15, 546-45-49

<http://www.desnabib.kiev.ua>

e-mail: library141@ukr.net

<http://www.facebook.com/desnabib>

Пам'ятка підготовлена за матеріалами фондів бібліотек ЦБС та Інтернет-ресурсів

Централізована бібліотечна система
Деснянського району
м. Києва

Центральна районна бібліотека
ім. П. А. Загребельного

85 ГОЛОДОМОР
HOLODOMOR

Пам'ятка

Я несу в своїх долонях свічку,
Свічку пам'яті про втрачених людей,
Про жадані колоски пшениці,
Які з страхом притискали до грудей.
Юля Л., 2015 р.

Київ, 2018

ГОЛОДОМОР МОВОЮ ФАКТІВ

Складовими політики Голодомору були:

Насильне вилучення всіх продовольчих припасів:

- липень 1932 р. влада ухвалила завідомо нереальні до виконання плани хлібозаготівель;
- серпень 1932 р. прийнято т. зв. закон "про п'ять колосків", за яким засуджували навіть дітей, які збирали колоски пшениці на полях;
- листопад 1932 р. запроваджено натуральні штрафи, що означало вилучення всіх харчів у селян;
- грудень 1932 р. примусово вивезено з колгоспів усі фонди, в тому числі і насіннєві.

Блокада мешканців окремих територій та всієї України:

- листопад 1932 р. в Україні запроваджується система голодних гетто "чорних дощок". Занесення на "чорні дошки" колгоспів, сіл і цілих районів означало їх повну ізоляцію, вилучення всього продовольства, заборону ввезення будь яких товарів та інші жорстокі репресії, що було рівнозначним смертному вироку їх мешканцям. Всього на "чорну дошку" було занесено до третини сіл України;
- січень 1933 р. забороняється виїзд за межі України.

Відповідно до директиви Сталіна території УРСР і Кубані, в той час переважно заселеної українцями, були оточені збройними загонами для блокування виїзду селян "за хлібом" в інші регіони.

У той час, як від голоду умирали мільйони українців, влада продовжувала вивозити зерно за кордон.

Також в Україні у той час на повну потужність працювали спиртзаводи, які переробляли зерно на горілку, що йшла на експорт.

«Великий голод 1932-1933 років в Україні забрав життя від 7 до 10 мільйонів невинних людей...»

ГОЛОДОМОР УСТАМИ ОЧЕВИДЦІВ

Зараз щороку Україна прихляє коліна перед мільйонами жертв Голодомору 1932-1933 років, перед тими страждальцями, могили яких розкидані по садках, балках, дворах, узбіччях доріг та на цвинтарях, де насипані великі могили або колективні.

Колективний голод, колективний холод, біль і страждання, колективна смерть, вони й понині кровоточать у серцях тих, хто пережив страшні роки, а тепер дістав таку можливість розповідати, свідчити, переконувати.

«У 1933 році померла моя сестричка..., їй було лише три роки. Вона не кричала, не вередувала, а лише тихо просила їсти...»

Микола Піскун, 1926 р. н., смт Сиваське, Херсонська область

"У Бабаях був спирт завод, біля якого знаходилися ями, куди зливалась барда. Голодні люди набирали барду в торбинки,

тут же їли її, але від кольок багато хто помирав на місці. Трупи везли на кладовище і заривали, як худобу... спиртзавод переганяв зерно на спирт і це при такому голоді!"

Жінка, яка не назвала себе, 1924 р. н., с. Бабаї, Харківська область

"А мені згадався 1933й... То ж таки був геноцид! Пів Сухої виморено голодом за одну весну. Сім'я Булата коваля, де діти старші поїли менших... А ті мої товариші однокласники Киселі, що незрівнянні успіхи виявляли в математиці, сьогодні в школі були, а на завтра вже не прийшли: померли обоє. А торгсини, Галещинська біофабрика окороки відправляє на експорт... Ні, то довічний Сталінів гріх, злочин, якому ніколи не буде виправдання..."

Письменник Олесь Гончар, 1918 р. н. Щоденники, запис від 23.08.1980 р.

